

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: _____

......

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velciu.**

Sumarul:

† Grigore L. Trancu-Iași. — Fundamentele economiei românești. — Pentru Armată. — Activarea creditelor comerciale. — Ministerul Muncii despre salariile funcționarilor particulari concentrați. — Nerecetroactivitatea Legilor. — *Cronica*: Venitul național s'a dublat în România. Sehtimbul României cu Anglia, Franța, Germania și Italia. Cauzele ce scumpesc sau împiedică transporturile. Cele 460 specii de plante medicinale.

† Grigore L. Trancu-Iași

La 7 crt., a murit subit Grigore L. Trancu-Iași, lovit de un atac de inimă, la etatea de 67 de ani. A fost un om cu o activitate prodigioasă. A pornit pe cariera comercială și ca funcționar la Banca Națională a făcut și drepturile, devenind mai târziu avocat. A luat parte și în viața politică, ajungând în a. 1920 ministru în cabinetul mareșalului Averescu. În calitatea aceasta el a înființat Ministerul Muncii și al Ocrotirilor sociale, fiind primul titular al acestui minister.

A fost profesor și la Academia de Inalte Studii Comerciale, ocupându-se și cu literatura specială. Pe când era ministru a activat foarte mult pe teren social, îngrijind de muncitorime prin înființare de spitale, dispensare și alte instituțiuni umanitare.

Prin el pierde națiunea un om al cărui fel principal era înflorirea și întărirea neamului.

Fie-i țărană ușoară și memoria bine-cuvântată!

Fundamentele economiei românești.

Este semnificativ faptul că s'a discutat atât de puțin în presa economică românească planul economic pe care îl vom avea totuși mai curând sau mai târziu. Unul dintre faptele fundamentale pentru prezentarea viitoare a economiei românești, trece aproape neobservat. Foarte rar și numai din interes pentru „actualitate” se preocupă câte cineva de aspectele izolate ale planului economic.

Explicația principală a acestui fenomen stă în faptul că cercetarea condițiilor planului economic ar cere studii îndelungate și grele la care nu sunt dispuși economiștii noștri, în parte din lipsa materialului informativ necesar și în același timp din cauza lipsei unei activități științifice-economice cu caracter permanent, încurajată prin reviste care să stea la îndemână și existența unui stimulent pe care-l oferă numai o activitate de grup. Activitatea și eforturile izolate duc la rezultate modeste, neputându-se contopi unele cu altele din cauză că le lipsește tocmai un principiu unitar în studiu, pe care-l poate da numai lucrul în comun.

Acest desinteres științific corespunde deci unei cunoașteri incomplete a activității economice românești, unei false

atitudini a lumii științifice ca și acelor ce ascultă de aceasta. Într-o căutare de lămurire a situației economice românești, trebuie să se fiină seama de toate aceste false păreri pe care le are publicul românesc despre avuțiile țării sale.

Suntem la începutul unei organizări materiale a țării și trebuie să ne ferim de a cădea în același păcat al lucrului făcut pe jumătate. S'au încercat în țara noastră în trecut o serie de măsuri, de reforme, în urma unor nevoi reale de a se face sau a se schimba ceva, dar sau realizat, nu în conformitate cu cele ce erau necesare țării, ci după soluții aplicate de alții în împrejurări ce păreau asemănătoare. Nu e nevoie de a mai argumenta falsitatea acestui sistem, dar deși fiecare știe acest lucru, el se mai aplică și azi. Legea minimului de efort, pare a fi totuși o lege adevărată; e mult mai simplu a copia decât a crea și a face un lucru de jumătate decât unul întreg.

Economia românească are unele caracteristici de care trebuie să se fiină seama, mai ales atunci când se urmărește modificarea structurii ei. Sunt o serie de probleme fundamentale ale economiei românești incomplet cunoscute și care trebuie să fie obiectul de studiu al celor dintâi cercetări ce s'ar întreprinde.

Am insistat mereu asupra insuficienței de cunoștințe ce avem asupra realităților românești, încât mi se pare că sau n'am spus încă nimic sau mă repet într'un chip rușinos. Cred totuși că nu avem un punct de vedere complet și exact asupra economiei românești.

Spun unii că adunarea de material pur și simplu, nu e o operă științifică și mulți se feresc de ea. Inspirația singură e creație adevărată atât în artă, cât și în știință. Interpretarea nu e mai valoroasă decât în același raport în care produsul finit e mai de preț decât materia primă. Am putea spune că avem de a face cu o valoare născută evolutiv. Dacă nu avem în știința economică românească o interpretare întregă a economiei românești, aceasta e numai din cauză că lipsește „materia primă“.

Un studiu al fundamentelor economiei românești trebuie să cuprindă toate aspectele problemelor economice văzute

într'un punct de vedere cât mai cuprinzător. Sunt atât de variate cunoștințele care trebuie să stea la baza unei astfel de opere încât cine ar voi să o realizeze s'ar afla în fața unei munci enorme.

Este necesar pentru aceste cunoștințe și un punct de vedere istoric, o cunoaștere a mediului tradițional și cultural în care trăim pe lângă probleme de sociologie și cele economice propriu zise. Un astfel de studiu ar trebui să cuprindă:

1. Cunoașterea materialului uman.
2. Avuția materială a țării.
3. Organizarea sufletească a populației.
4. Organizația materială.

Nu intrăm aici în amănunțele acestui plan ci am căutat numai fixarea în linii mari a cadrului necesar pentru un studiu complet al economiei românești.

Sunt în „cultura generală economică“ a populației anumite „erori“, unele de fond, altele cu caracter educațional. Acestea din urmă sunt foarte grave. Ni se spune astfel, pe toate drumurile, că suntem o țară bogată și nu ne știm să ne purtăm ca niște oameni care au dreptul să risipească.

Dacă ni s'ar spune că avem puțin, că ar trebui să păstrăm din ceea ce avem și pentru cei ce vin, dacă s'ar arăta mizeria care există în atâtea locuri, la țară ca și la oraș, dacă ni s'ar spune că furăm dela generațiile viitoare și că ne gândim numai la interesul nostru momentan și mărunț, am avea poate o altă atitudine față de viața noastră materială, fapt ce ar avea urmări și asupra vieții sufletești a țării. Am fi astfel un neam cumpătat și am avea prin aceasta una dintre virtuțile fundamentale necesare unei vieți echilibrate și sănătoase.

Omul bogat are un dezavantaj moral inițial, așa cum se spune în Evanghelie că „mai greu va intra bogatul în rai decât cămila prin urechile acului“. Noi nu mai admitem azi necesitatea absolută a păcatului legat de bogăție. Am transformat chiar bogăția într'un fel de virtute, poate una sui generis, dar în orice caz un ideal aproape general pentru toată lumea de azi. Câți sunt sinceri nedoriți de bogăție?

Dar chiar dacă nu e un păcat să fii bogat, e în orice caz o greșală mare să fii „conștient“ că ești un om înstărit și

să ai o atitudine calculată pe această credință. Nu vom putea realiza ca neam născând ceva mare, ca neam bogat la fel ca copiii de „bani gata“. Popoarele care au realizat ceva, au plecat din locuri sărace, sau ridicat din necesitatea de a lupta împotriva mizeriei și au reușit numai pentru că și-au dat seama că sunt săraci și trebuie să muncească. Din lupta Egiptenilor cu Nilul a ieșit înfloritoarea civilizație egipteană, decăzută în momentul când bogăția a adus lenea și nepăsarea. Sunt nesfârșite exemple de acest fel în istorie.

Dacă noi avem ceva mai mult decât un minim necesar pentru existență și deci nu putem fi un popor sărac, ar însemna că suntem siliți la o veșnică cucerire asemănătoare urmașilor celor ce au clădit Piramidele. E o teorie ce ar putea fi susținută cu argumente suficiente și nu poate fi ușor înlăturată.

Mai e și un alt aspect al popoarelor bogate; sunt unele bogate fiindcă au bogății naturale și altele bogății industriale — create de tehnica și munca omenească. Adevărata bogăție e aceasta din urmă. Popoarele care stăpânesc averii naturale, ca oricare la simplul hazard al naturei, ajung să fie de obicei stăpânite de neamuri mai puternice, chiar mai puține ca număr și sunt în general indolente și fără reacțiuni puternice față de asupritori și exploatare.

„Țara noastră e săracă“, ar trebui să auzim mereu spunându-se și în realitate, suntem; averia unei țări nu stă în ceea ce zace în subsol și nici măcar în ceea ce scot de acolo și duc în alte părți, străinii, ci numai în ceea ce creștem noi cu propriile noastre puteri de muncă. Și aceasta e foarte puțin. S'a spus și s'a acceptat ca o consolare că suntem un popor sărac în țară bogată. Țara e săracă, căci cea mai mare bogăție e omul, mai ales azi când știința învinge în fiecare zi, natura. Se face cauciuc și fire textile din var, din cărbune petrol și în agricultură ultimele încercări făcute în Statele Unite par a revoluționa întreg sistemul de cultură agricolă, distrugând avantajul unor state cu pământ bun în fața altora.

Singurul factor hotărâtor este potențialul uman. Acceptând acest punct de vedere, cred că puținii mai pot insista

asupra bogăției țării noastre, nu pentru că materialul uman nu ar fi de calitate dar pentru că realizările lui — din motive foarte diferite — au fost minime. Se cuvine deci a se face o altă clasificare a valorilor economice.

La cele de mai sus se adaugă faptul că aprecierile asupra situației economice a României au fost făcute în spiritul sistemului economic capitalist, care pretinde a studia fenomenele dintr'un punct de vedere pur material, fără considerare la factorul uman atât de greu de evaluat. Azi când economia mondială tinde să construească „autarhii“ bazate nu pe principiul unei unități economice materiale ci pe aceea națională-sufletească și când valoarea „capitalului“ dispăre în fața importanței efortului uman colectivizat și îndrumat, altele sunt criteriile de evaluare a bogățiilor unei țări.

Din cauza aceasta, un studiu economic, trebuie să îmbrățișeze aspecte cât mai largi ale problemei ce are de studiat.

Se va spune că se încalcă terenuri de activitate ale altor științe sau discipline; chiar dacă ar fi așa tot numai cu ajutorul sociologiei, geopoliticii și istoriei, economistul poate să-și formeze o idee clară despre situația economică a unei țări, cunoscând materialul uman și organizarea lui sufletească în comun în același timp cu averia materială și întrebuințarea ei.

O situație și o sarcină nouă, conformă cu aspectele sociale unei economii în transformare.

Dr. N. N. PETRA.

Pentru Armată.

Mișcarea pentru înzestrarea armatei a cuprins toată țara și grație spiritului de jertfă manifestat de poporul român din întreg cuprinsul țării, emisiunea Bonurilor pentru înzestrarea armatei a avut deplin succes.

Ca o ilustrație pentru modul demn în care s'a făcut propagandă pentru această emisiune, dăm mai la vale cuvântarea valorosului fruntaș român din Caransebeș, dl dir. Aug. Munteanu, rostită în adunarea Sfatului Negustoresc de acolo:

Domnilor,

Înainte de toate țin să Vă mulțumesc pentru felul cum ați răspuns la invitarea ce Vi s'a făcut, punând astfel să declar adunarea D-Voastră de o înălțătoare manifestație profesională.

Scopul întrunirii D-Voastre de astăzi este ca să Vă fac cunoscut, că Guvernul Frontului Renașterii Naționale a adresat un Apel către toate clasele sociale din țara noastră, îndemnându-le să sprijinească acțiunea sa întreprinsă pentru subscrierea de Bonuri de Imprumut de Stat, pentru procurarea mijloacelor necesare înzestrării Armatei.

Acest Apel al Inaltului Guvern a fost adresat și Sfatului Negustoresc din acest oraș, punându-se în vedere Secției noastre, ca să luăm toate măsurile cunvenite, ca toți comercianții, industriașii și meseriașii din orașul Caransebeș și circumscripția aparținătoare, să subscrie la Bonurile de Inzestrare a Armatei prin mijlocirea Sfatului Negustoresc, care este singur în măsură de a aprecia mai bine și mai just posibilitatea de contribuire a fiecărui membru din breslele D-Voastre, iar pe de altă parte Inaltul Guvern a voit prin această procedură să cunoască manifestația din întreaga țară, a tuturor breslelor profesionale, în această operă națională și patriotică.

Dar Apelul Inaltului Guvern este și un călduros îndemn, ca fiecare dintre D-Voastră să Vă faceți datorința cu demnitate, prin o contribuire cât mai mare, mobilizând în acest scop întreagă conștiința D-Voastră națională și patriotică și deschizând larg porțile inimilor D-Voastră pentru iubirea de patrie.

Am deplina convingere, că breslele profesionale din acest oraș vor ști să răspundă la Apelul Inaltului Guvern, așa după cum au știut să răspundă în toate împrejurările ca la o chemare sub drapel, pentru a nu rămâne în urma celorlalte bresle din țară și nici în urma celorlalte clase sociale din acest oraș.

Nesiguranța ajutorului ce ar trebui în caz de nevoie să cerem altor țări, constituite în împrejurările de azi grija cea mai de căpetenie pentru factorii responsabili ai țării noastre și această îngrijorare, de sine înțeles, ne obligă să fim pregătiți în orice moment și să ne bazăm înainte de toate pe puterile noastre proprii, adică pe o armată atât de bine provăzută cu toate armele și aparatele cele mai moderne de apărare pe uscat, pe apă și în aer, încât să putem asigura respectarea hotarelor noastre, prin ceea ce am asigura și liniștea dinlăuntrul țării noastre. Pentru această siguranță se cer bani și dacă Inaltul Guvern ne cere în acest scop să împrumutăm Statul Român, noi nu vom înțelege să ne târguim asupra contribuției ce trebuie s'o dăm și nici nu vom avea motiv să credem, că vom da prea mult, fiindcă tot ceea ce dăm, ne dăm numai nouă înșine, deoarece este în interesul nostru al tuturor să dovedim străinătății, că suntem capabili de a jertfi orice pentru apărarea independenței noastre.

Istoria ne arată că în vremuri grele, când trebuia să se decidă asupra sorții poporului nostru, negustorimea a fost totdeauna la înălțime. Urmași deci acest nobil exemplu și de astădată, pentru ca și țara noastră

să se poată mândri, că este în stare să reziste oricărui dușman ce ar putea să se atingă de hotarele noastre.

Ce înseamnă o armată provăzută cu tot armamentul timpurilor noastre, vedem din rezistența uimitoare a micului popor finlandez de 3 milioane și jumătate față de colosul popor de 180 milioane al Rusiei.

De altfel oricât de eroic ne-am lupta, fiind eroismul o virtute a poporului român, dacă armata noastră nu va fi motorizată și nu va fi sprijinită pe o forță de tancuri și pe o aviație puternică, cu greu vom putea rezista, după cum ați văzut și în cazul cu Polonia.

Această situație ne arată în deajuns, că nu mai putem sta cu mâinile în sân și că trebuie să ne desbrăcăm în mare parte de preocupările noastre de interese particulare, în fața marelui interes al țării.

În ce privește partea tehnică a subscripției de Bonuri de Inzestrare a Armatei, Vă pot spune, că felul cum a înțeles Inaltul Guvern să plaseze aceste Bonuri, este cel mai fericit pentru țara noastră, care a trecut prin atâtea crize financiare, economice și politice.

Dar este și cel mai nimerit sistem de operație pentru subscriitorii, fiindcă se putea recurge și la alte sisteme mai puțin practice și cu mai puțină bătaie de cap pentru Inaltul Guvern. Adică se putea recurge la inflație, ceea ce înseamnă să se tipărească atâția bani câți vor trebui. Ne aducem aminte ce pagube a adus țării noastre inflația de după războiu, ale cărei urmări le simțim și în ziua de azi. Iar o inflație de războiu ar însemna, că ce cumperi azi cu 100 Lei să cumperi atunci peste câteva săptămâni cu 1000 Lei și peste câteva luni cu 10,000 Lei și așa mai departe.

Un alt sistem putea să fie înființarea unui impozit special pentru înarmare și în măsură și mai mare decât impunerea de pe un an, după cum s'a făcut aceasta și în alte țări. Apoi se putea recurge la stampilarea banilor, luându-se până la jumătate din valorile stampilate. Și se mai putea recurge la facerea acestui împrumut în străinătate, ceea ce însă era legat de comisioane și spese mari de intervenție. Dar Inaltul Guvern n'a recurs la nici una din aceste patru posibilități, ci a lăsat pe cetățenii țării să se manifeste din îndemnul lor propriu pentru a ne putea prezenta cu demnitate atât înlăuntrul țării, cât și în afară.

În ce privește plasamentul în aceste Bonuri, Vă pot spune, că este cel mai rentabil dintre toate împrumuturile câte a făcut Statul Român până în prezent. Aceste bonuri oferă următoarele favoruri:

Se dă o bonificare de 30 Lei după fiecare 1000 Lei plătită până la 1 Martie 1940, reprezentând cuponul pe 6 luni înainte, socotit dela 1 Decembrie 1939 până la 1 Iunie 1940.

Se acordă o dobândă de $4\frac{1}{2}\%$, adică cea mai urcată fructificare de capital ce se oferă în prezent.

Bonurile vor fi primite la valoarea nominală în cauțiuni și în vadiu de licitație.

Sunt scutite de orice impozite și taxe prezente și viitoare.

Vor fi primite în plata impozitului în valoarea nominală, în proporție de 20—30%.

În caz de nevoie de numerar, posesorul lor are puțința să ceară după 6 luni restituirea de 20% din valoarea nominală la bonurile pe trei ani și de 30% din valoarea nominală la cele pe 5 ani.

Se pot pune în gaj la Banca Națională și la alte bănci și de aceea ele constituiesc o rezervă pentru cazuri de nevoie, iar publicul ar trebui să se obișnuiască cu acest fel de procurare de credit scutit de cheltuieli și de pierdere de timp.

Plata bonurilor subscrise se poate face și în rate până la 1 Martie 1940.

Deci erau suficiente numai aceste condițiuni favorabile pentru succesul așteptat al acestui împrumut național, iar dacă mai avem pe deasupra acestora și mărșă scop de înzestrare a Armatei, este fără îndoială, că cu toții vom ști aprecia toate acestea, făcându-ne datorința cu demnitate.

Activarea creditelor comerciale.

Starea de războiu punându-și pecetea pe schimbul general dintre state, a influențat nu numai condițiunile de aprovizionare a acestora — și, odată cu ele, bazele de încheiere a transacțiilor în târgul internațional — dar înseși fizionomia și normele de funcționare a pieței interne.

Fără să mai stăruim asupra înfățișerilor noi pe care le îmbracă în genere activitățile comerciale sub influența accentuării controlului și dirigismului de stat, inerente stărilor de războiu, ne mulțumim să relevăm o serie de fenomene economice particulare, create de condițiunile anormale în care e constrâns să lucreze azi nu numai comerțul exterior, dar și cel interior.

Mai întâi, atât valoarea mărfurilor de import, cât și a celor indigene înregistrează creșteri, care pun la grea încercare echilibrul economiilor naționale, constituind o grea povară pentru populațiile consumatoare, adăogată la aceea a agravărilor fiscale, a raționării consumului intern, a rechizițiilor și concentrărilor indispensabile azi nu numai în țările beligerante, dar și în toate țările neutre din sectorul european.

Nu se poate spune, deci, că scumpirea lucrurilor pe piață, conjugată cu celelalte împovărări fatale conjuncturii de războiu, constituie un climat prielnic pentru dezvoltarea normală a pieței și comerțului intern, fie chiar și în țările puse la adăpostul atitudinii de neutralitate, cum este țara noastră.

Dar mai e și altă greutate cu care are de furcă comerțul național în împrejurările de față: suspendarea creditului comercial. Desființarea acestui mijloc

de susținere și de continuitate a comerțului de detaliu — adevărat „nervum rerum gerendarum“ al pieței interne — a făcut anevoioasă, dacă nu chiar imposibilă reprovizionarea magazinelor de desfacere, punând în situații deosebit de grele mai ales micul comerț și mica întreprindere. Înainte era uzul în practica comercială, că micul negustor își procura marfa — dela angrosist sau chiar dela fabricant — pe credit deschis sau pe poliță. Pe măsură ce desfăcea mărfurile astfel debândite, negustorul achita o parte din datorie, iar restul era lichidat la scadență.

Acum vânzările la angrosist sau fabricant se fac aproape fără excepție numai pe bani gheață. (Excepțiile rare ce se mai întâlnesc nu cuprind, firește, pe micii negustori, într'adevăr cei mai năpăstuiți, mai ales în centrele de provincie și în anumite branșe).

La rândul lor, băncile au închis și ele robinetul creditelor pe polițe cu gir. Ba chiar și al celor garantate cu ipotecă, ceea ce constituie o serioasă lovitură de care se resimte în deosebi micul comerciant român, tocmai în momentul când afirmarea lui în viața economică a țării începuse să prindă aripi.

Să nu uităm, că de orice slăbire a poziției lui știu să profite cu vârf și îndesat străinii, atât de bine înarmați nu numai ca să reziste situațiilor anormale ca cele de azi, dar ca să tragă și toate avantajile de pe urma lor.

Din scrisori primite din diverse orașe ale țării (Pitești, Buzău, Brăila, Constanța) ni se înfățișează uneori în culori tragice situația creată negustorului român. A fost cel dintâiu care a răspuns la chemarea țării, dar în timp ce el își face datoria sub drapel, străinii își văd nestingheriți de treburi, se sustrag dela toate sarcinile fiscale și cetățenești, îmbogățindu-se fulgerător dela o zi la alta. Chiar în Capitala țării avem zilnic înregistrări noi de firme străine — în deosebi măcelării, băcănii, bodegi, frizerii, drogherii — dela centru până la periferie, în timp ce micul comerț românesc — de cel mare nu putem vorbi încă — tânjește, ocolit și nesprijinit.

Alarmat de o asemenea situație, președintele Camerei de comerț din Constanța a făcut demersurile cuvenite pe lângă forurile în drept, ca să ia măsuri pentru ajutorarea comerțului românesc prin reactivarea creditului în mărfuri și a creditului bancar. Odată cu aceste înlesniri, socotim necesar să se puie în fine stavilă și noului val de invazie a pieței românești de către nouile firme neromânești, dat fiind numărul lor copleșitor, în disproporție nepermisă cu numărul firmelor autohtone.

E o măsură salubră și salutară în același timp, la care ne îndeamnă instinctul de conservare națională și pe care nu poate s'o respingă nici principiul echității umane, față de care am păcătuit, dacă am proceda tocmai dimpotrivă.

„Universul“.

Ministerul Muncii despre salariile funcționarilor particulari concentrați*)

Jurnale ale Consiliului de Miniștri.

Consiliul de Miniștri, în ședința sa dela 10 Ianuarie 1940.

Luând în deliberare referatul dlui ministru al muncii, jurnalat la Nr. 55.166 din 14 Decembrie 1939, relativ la stabilirea normelor de punere în aplicare a legii privitoare la salariile funcționarilor și lucrătorilor chemați sub drapel, publicată în Monitorul Oficial Nr. 105 din 8 Mai 1939 și unindu-se cu cele arătate în acel referat;

Având în vedere și dispozițiile a. t. 3 și 4 din legea privitoare la salariile funcționarilor și lucrătorilor chemați sub drapel, publicată în Monitorul Oficial Nr. 105 din 8 Mai 1939, precum și dispozițiile art. 60 și 81 din legea contractelor de muncă din 5 Aprilie 1929, art. 44 din legea asigurărilor sociale din 22 Decembrie 1938,

Decide următoarele cu privire la regimul legal al salariilor funcționarilor și lucrătorilor concentrați din întreprinderile particulare:

Art. 1. — Conducătorul oricărei întreprinderi, indiferent de natura juridică a acesteia (firmă individuală sau socială, precum și societățile anonime, în nume colectiv, în comandită, cu răspundere limitată, cooperative, etc.), nu poate socoti chemarea sub drapel a unui salariat pentru concentrări ca un just motiv de desființare a contractului individual de muncă.

Art. 2. — Cu condiția ca întreprinderea făcând parte din una din categoriile înșirate la art. 1 să-și continue activitatea și să întrebuințeze cel puțin cinci salariați, salariatul concentrat va avea dreptul atât la solda gradului militar, cât și la jumătate din salariu său dacă:

- a) Are o vechime în serviciu de 2 ani, și
- b) Este căsătorit sau are sarcini familiare.

Art. 3. — Salariatul concentrat care nu îndeplinește condițiunile prevăzute la art. 2, alin. a) și b) va avea dreptul la plata integrală a salariului numai pentru primele șapte zile, dacă are o vechime de cel puțin șase săptămâni în întreprindere.

Art. 4. — Salariații prevăzuți la art. 2 nu vor putea exercita dreptul recunoscut în acest articol decât odată în cursul aceluiaș an, indiferent dacă în acest timp au fost concentrați de mai multe ori.

Art. 5. — Când vreun salariat din categoria prevăzută la art. 2 se găsește concentrat cu grad de ofițer de rezervă, pe o perioadă care trece de 30 zile și cu condiția ca întreprinderea să fie în situația indicată în acel articol, el va avea dreptul, cu începere dela cea de a 31-a zi, fie la jumătate din salariu, fie la solda gradului militar.

*) Publicat în Monitorul Oficial Nr. 83 din 11 Ianuarie 1940.

Când salariatul se găsește însă concentrat cu grad inferior, va avea dreptul pe același interval de timp, atât la jumătate din salariu cât și la solda gradului militar; plata se va face fie salariatului, fie mandatarului său.

Art. 6. — Când contractul de muncă a fost încheiat pentru o durată determinată, obligațiile întreprinderii față de salariatul concentrat, astfel cum se vede la art. 2 și 5, sunt limitate în timp la durata contractului, care se va considera desființat de drept la expirarea termenului convenit.

Art. 7. — După terminarea concentrării salariatul reia de drept funcțiunea sa.

Contractul de muncă încheiat în vederea înlocuirii unui salariat concentrat, poate fi denunțat potrivit art. 78 și 93 din legea contractelor de muncă, împrejurarea întoarcerii din concentrare a salariatului înlocuit, constituind un motiv legitim de denunțare.

Art. 8. — Când salariatul va opta, în cazul prevăzut la art. 5 pentru solda gradului militar, întreprinderea va vărsa jumătate din salariul acestuia la tezaurul public, potrivit dispozițiilor art. 4 din legea din 8 Mai 1939.

Art. 9. — Dispozițiile de mai sus se aplică retroactiv dela data de 15 Martie 1939.

Art. 10. — D-l ministru al muncii este autorizat cu executarea prezentului jurnal.

Gh. Tătărescu. M. Ralea. M. Constantinescu.
Traian Pop. I. Nistor. M. Ghelmegeanu.
I. Gigurtu. C. Giurescu. Radu Portocală.

Neretroactivitatea Legilor

Noțiunea de drept câștigat. Aplicație la Art. 22 din Legea de Conversiune din 14 Aprilie 1933 prin raport cu Legea din 7 Aprilie 1934.

În fapt: Prin actul autentificat la Nr. 988 și transcris la Nr. 12.812 din 28 Noembrie 1929 l. A. vîndut l. P. un imobil cu prețul de 500.000 Lei, cu clauza că vânzarea se face pe termen de 5 ani, adică până la 28 Noembrie 1934, când urmează să restituie prețul, iar vânzătorul să rețină în proprietatea și posesiunea bunului.

La 10 Iulie 1934, printr-o modificare, vânzătorul pune în vedere cumpărătorului că, întru cât prin art. 22 din legea conversiunii din 14 Aprilie 1933, contractele de vânzare cu pact de răscumpărare sunt considerate ipso jure ca contracte pignoratve, el nu a rămas decât un simplu creditor al capitalului împrumutat — recte al prețului — redus conform legii din 7 Aprilie 1934, și prin consecință urmează a-l lăsa posesia și libera folosință a imobilului.

Prin notificarea din 2 August 1934, cumpărătorul răspunde că vânzătorul nu se mai poate prevala de dispozițiunile art. 22 din legea din 1933, întru cât acesta a fost abrogat prin art. 86 din legea din 7 Aprilie 1934.

În drept: Ca și legile de conversiune din 19 Aprilie 1932 (art. 44) și 26 Octombrie 1932 (art. 15), legea din 14 Aprilie 1933, prin art. 22 consideră contractele de vânzare cu pact de răscumpărare încheiate după datele de 1 Ianuarie 1927 sau 1 Ianuarie 1929, după distincțiile prevăzute în acest text, ca contractele deghizate de împrumut, dispunând că debitorii intrând în prevederile legii vor fi repuși de drept în folosința și administrația proprietății lor.

Deși cu ocazia discuției pe articole în Cameră a legii din 1934, s'a produs la art. 18 un amendament cuprinzând aceeași dispoziție cu privire la vânzările cu pact de răscumpărare ce ar mai fi fost în vigoare la promulgarea ei, totuși Ministerul Justiției nu l-a primit, astfel că această ultimă lege de lichidare nu conține nici o dispoziție cu privire la asemenea contracte.

În același timp prin art. 86 ea abrogând integral legile de conversiune anterioare, e evident că de la 7 Aprilie 1934, contractele de vânzare cu pact de răscumpărare au rămas sub imperiul dreptului comun.

Fiind de principiu însă că o lege dispune numai pentru viitor ea neavând caracter retroactiv decât în cazul când se prevede aceasta în mod expres și că deci art. 86 nu poate atinge sau modifica drepturile câștigate pe baza legii anterioare, urmează să examinăm dacă dispozițiunile art. 22 invocate de reclamant constituie pentru el un drept câștigat.

Urmând criteriul profesorului Bonnacase, constând în distincția dintre situația juridică concretă și situația juridică abstractă noțiuni substituibile celorlora de drept câștigat și simpla expectativă formând criteriul doctrinei clasice — e clar că legea din 1933 prin art. 22 nu face decât să creeze o situație juridică abstractă, deținând principiile și determinând în genere beneficiarii pe care dispozițiile ei îi vizează în mod teoretic și eventual.

Pentru ca această situație juridică să devină concretă, să se transforme dintr-o simplă vocație într-o realitate pozitivă, era necesar ca art. 22 să funcționeze efectiv în profitul reclamantului prin efectul unui act sau fapt juridic care să-l fi pus în mișcare.

Așa fiind, nu se poate susține în mod juridic că din moment ce art. 22 consideră ipso jure contractele de vânzare cu pact de răscumpărare ca ascunzând un contract pignorativ, acest text

și-a produs efectele în favoarea reclamantului, cu privire la actul în discuție, independent de orice manifestare de voință din partea sa.

Ceea ce a făcut de altfel legea din 1933, n'a fost decât să dispenseze pe vânzător de sarcina probei, institutnd o prezumție juris et de jure în acest sens.

Incumbă însă în mod firesc fiecăruia din aceea ce făceau parte din categoria socială vizată eventual și teoretic prin art. 22, — în cazul când voiau să opereze și față de et această prezumție — obligația ca, fie pe cale de acțiune principală, fie pe calea indicată de art. 11 din aceea lege, să-și manifeste voința în acest sens, făcând totodată dovada și supunându-se condițiilor edictate de acest text, numai astfel ei dobândind sub imperiul legii din 1933 o situație juridică concretă sau în limbajul doctrinei clasice un drept câștigat, pe care legea din 1934 n'ar mai fi putut să-l atingă sau să-l modifice. Or, în speță reclamantul abia la 10 Iulie 1934 — deci posterior intrării în vigoare a legii din 1934 — care a abrogat integral legea din 1933 — manifestându-și voința de a se prevala de dispozițiunile art. 22, înseamnă că numitul în momentul intrării în vigoare a legii din 1934 nu avea un drept câștigat.

Respins acțiunea, rezervă reclamantului calea dreptului comun (Trib. Prahova, s. I., sent. Nr. 434 din 31 Mai 1939). Președinte și redactor Dem. Rizeanu.

CRONICA.

Venitul național s'a dublat în România.

Consiliul superior economic a întocmit o statistică asupra veniturilor naționale din ultimii cinci ani. În anul 1934 veniturile naționale s'au cifrat la 141,974 milioane, în 1935 la 213,991 milioane, în 1936 la 254,129 milioane, în 1937 la 294,042 milioane, în 1938 la 308 miliarde. În timp de cinci ani, deci, venitul național s'a urcat la mai mult de dublu.

În 1938 România a avut un număr de locuitori de 19.759,004. Luând în considerare aceste cifre, venitul național repartizat pe cap de om s'a cifrat în 1934 la 7500 Lei, în 1935 la 11.200 Lei, în 1936 la 13.150 Lei, în 1937 la 15.050 Lei, în 1938 la 15.600 Lei.

Suma din urmă calculată la cursul oficial al dolarului, corespunde la 110 dolari.

În Statele-Unite, după statistica Ligii Națiunilor, venitul național de cap de om este de 1937 dolari, în Anglia 1069 dolari, în Elveția 1036 dolari, în Franța 694 dolari, în Germania 646 dolari, în Ungaria 359 dolari, iar în Italia 338 dolari.

Schimbul României cu Anglia, Franța, Germania și Italia. Situația pe primele 10 luni ale anului 1939.

Din datele pe care le avem asupra schimburilor noastre comerciale cu străinătatea pe lunile Ianuarie-Octombrie, ale anului 1939, comparate cu cifrele din aceeași perioadă a ultimilor cinci ani, se observă o creștere accentuată a importurilor, din cauza dezvoltării producției industriale, precum și din cauze impuse de înarmarea fărăi.

În cele zece luni ale anului în curs, importul nostru s'a urcat la 19,203.312.000 Lei, iar exportul la 20,352.213.000 Lei, cu un sold activ de 1,148.901.000 Lei.

Din aceste cifre, schimburile cu Anglia, Franța, Germania, Italia, Grecia, Turcia și Jugoslavia au înregistrat următoarele valori:

Anglia. Importul: 1,134.394.000 Lei; Exportul: 2,569.649.000 Lei; Sold activ: 1,569.649.000 Lei.

Franța. Importul: 1,459,825.000 Lei; Exportul: 714.575.000 Lei; Sold pasiv: 745.250.000 Lei.

Germania. Importul: 7,235.263.000 Lei; Exportul: 6,478.705.000 Lei; Sold pasiv: 756.558.000 Lei.

Italia. (9 luni). Importul: 1,563.226.000 Lei; Exportul: 2,450.445.000 Lei; Sold activ: 887.219.000 Lei.

Adăogăm aci și situația comerțului nostru exterior cu țările din înțelegerea balcanică:

Grecia (Zece luni). Importul: 147 milioane Lei; Exportul: 744 milioane Lei; Sold activ: 597 milioane Lei.

Turcia. Importul: 156 milioane Lei; Exportul: 142 milioane Lei; Sold pasiv: 14 milioane Lei.

Jugoslavia. Importul: 173 milioane Lei; Exportul: 332 milioane Lei; Sold activ: 159 milioane Lei.

*

Cauze ce scumpesc sau împiedică transporturile. Consiliul superior al transporturilor și tarifelor a dat la iveală o primă lucrare asupra activității sale prin care, pe deoparte, sintetizează discuțiile din sânul său în jurul uneia din problemele interesante pentru economia națională puse de precedentul titular al departamentului comunicațiilor: Cauze ce scumpesc sau împiedică transporturile; iar pe de altă, își afirmă dreptul la existența pentru care a fost creat: de coordonator, de regulator al transporturilor în țara noastră.

Lucrarea cuprinzând numeroase tabele, planșe și grafice întemeiate pe o statistică minuțioasă, se bucură de un cuvânt înainte scris de dl Ing. N. G. Caranfil, fost ministru, președintele acestui for.

D-sa rostește în primele rânduri ale precuvântării sale unul din marile adevăruri cari de-ar fi fost relevat mai de timpuriu, ar fi pus țara și statul cu un ceas mai de vreme la adăpost de multe și mari neajunsuri și pagube provocate, nu din rea voință ci tocmai dintr'un exces de a voi binele, ori cum spune atât de clar dl Caranfil, „din suprapunerea activității independente de numeroase organisme care refuză chiar, câteodată, să aibă relații între ele. Individuarea excesiv al diverselor celule din organismul Statului conduce la constatarea că ele uită că aparțin aceluiași corp“.

Pornind dela această constatare care, mai ales de 20 ani încoace, știm cât este de reală, dl Ing. Caranfil, emite părerea că rezolvirea problemelor mari ce frământă sau mai bine zis împiedică dezvoltarea noastră economică, nu trebuie căutată în aplicarea ultimelor perfecțiuni și invențiuni, ci în „sporirea eficienței diverselor noastre organisme de Stat, fără a se recurge excesiv la mijlocul nouilor investițiuni de capitaluri. Părerea noastră e că prea des neglijăm să organizăm ceea ce posedăm“.

Dl Ing. Caranfil subliniază apoi că în lucrarea ce-o dă la iveală Oficiul de studii al C. S. T. T. — pentru care sunt de relevat munca și meritele d-lui Ing. Arnou Diaconescu, directorul Oficiului — s'au cercetat principalele aspecte ale cauzelor ce scumpesc și încetinesc transporturile pe C. F. R. și pe apă; s'a analizat modul cum taxele și termenele de transport propriu zise opresc dezvoltarea și buna utilizare a mijloacelor noastre de transport și cum le frânează contribuind la scumpirea vieții. Și dă două exemple, care ilustrează de altfel stări de fapt relevate chiar de curând în coloanele ziarului nostru:

Spre a se aduce în capitală 100 kg. carne dela 40 km, depărtare, se plătește numai 25 Lei taxă la C. F. R. și 412 Lei taxe accesorii pentru alte autorități. Iar un călător care merge cu trenul în cl. I. cu 75% reducere dela București la Chitila, plătește C. F. R. 7,15 Lei și 21,85 Lei taxe accesorii.

Cât despre formalitățile de îndeplinit la transporturile destinate exportului, ele sunt atât de numeroase, încât mărfurile sunt immobilizate zile și săptămâni întregi în porturi pentru îndeplinirea nesfârșitului șir de formalități.

„Desigur, încheie dl Ing. Caranfil precuvântarea sa, că o asemenea situație trebuie să înceteze, și să se permită transporturilor noastre să se desvolte în condițiuni normale. Să nu se uite că Statul căreia scopuri pozitive, adică protejarea și dezvoltarea producției naționale pentru îmbogățirea locuitorilor și deci a lui, are datoria să simplifice taxele și formalitățile care, indiferent de justificarea lor, trebuie puse într'un astfel de cadru încât rezultatul final să nu fie negativ“.

Din cele 460 de specii de plante medicinale ce sunt căutate în toată lumea, se pot procura din țară aproximativ 180 de specii care cresc la noi.

Statistica din ultimii ani ne arată:
Import de droguri 120 000 000 Lei
Export de droguri 8.000.000 Lei.

Cifra cu care suntem tributari străinătății pentru produse, pe care natura ni le pune gratis la dispoziție, este enormă și nu ne face nicio cinste. Afară de câteva întreprinderi particulare care au de obiect colectarea, transformarea și comercializarea acestor plante, abia în ultimul timp această îndeletnicire a început să îmbrace și forme cooperatiste.